

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

[Rezolucja Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego dotycząca wymiany korony austriackiej na markę polską, 12.05.1920]

Liczba stron oryginału

4

Liczba plików skanów

5

Liczba plików publikacji

5

Sygnatura/numer zespołu

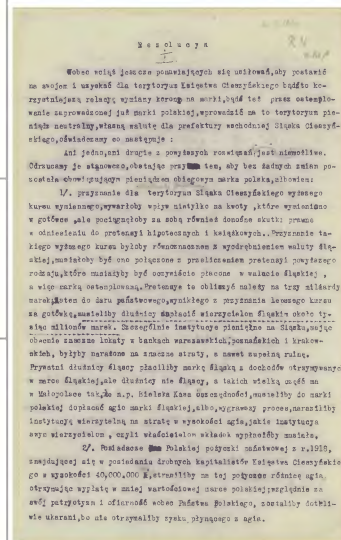
TR 015.162

Data wydania oryginału

1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Wobec wciąż jeszcze ponawiających się usiłowań, aby postawić na swoim i uzyskać dla terytorium Księstwa Cieszyńskiego bądźto korzystniejszą relację wymiany koron na marki, bądź też przez ostemplowanie zaprowadzonej już marki polskiej, wprowadzić na to terytorium pieniądza neutralny, własną walutę dla prefektury wschodniej Śląska Cieszyńskiego, oświadczamy co następuje :

Ani jedno, ani drugie z powyższych rozwiązań jest niemożliwe. Odrzucamy je stanowczo, obstając przy ~~tem~~ tem, aby bez żadnych zmian pozostała obowiązującym pieniądzem obiegowym marka polska, albowiem:

1/. przyznanie dla ^{wschodniej prefektury} terytorium Śląska Cieszyńskiego wyższego kursu wymiennego, wywarłoby wpływ nie tylko na kwoty, które wymieniono w gotówce, ale pociągnęłoby za sobą również doniosłe skutki prawne w odniesieniu do pretensyi hipotecznych i ksiązkowych. Przyznanie takiego wyższego kursu byłoby równoznacznem z wyodrębnieniem waluty śląskiej, musiałoby być ono połączone z przeliczeniem pretensyi powyższego rodzaju, które musiałaby być oczywiście płacone w walucie śląskiej, a więc marką ostemplowaną. Pretensye te obliczyć należy na trzy miliardy marek, zatem do daru państwowego, wynikłego z przyznania lepszego kursu za gotówkę, musieliby dłużnicy dopłacić wierzycielom śląskim około tysiąc milionów marek. Szczególnie instytucje pieniężne na Śląsku, mając obecnie znaczne lokaty w bankach warszawskich, poznańskich i krakowskich, byłyby narażone na znaczne straty, a nawet zupełną ruinę. Prywatni dłużnicy śląscy płaciliby markę śląską z dochodów otrzymywanych w marce śląskiej, ale dłużnicy nie śląscy, a takich wielką część ma w Małopolsce tak, że n.p. Bielska Kasa Oszczędności, musieliby do marki polskiej dopłacać agio marki śląskiej, albo, wygrawszy proces, naraziliby instytucję wierzytelną na stratę w wysokości agia, jakie instytucja swym wierzycielom, czyli właścicielom wkładów wypłaciłaby musiała.

2/. Posiadacze ~~mar~~ Polskiej pożyczki państwowej z r. 1918, znajdujące się w posiadaniu drobnych kapitalistów Księstwa Cieszyńskiego w wysokości 40,000,000 ^{mk} K, straciliby na tej pożyczce różnicę agia, otrzymując wypłatę w mniej wartościowej marce polskiej; względnie za swój patriotyzm i ofiarność wobec Państwa Polskiego, zostaliby dotkliwie ukarani, bo nie otrzymaliby zysku, płynącego z agia.

3/. Stemplowanie marki polskiej, zamierzone na okres bardzo krótki przejściowy, bo ograniczający się do rozstrzygnięcia przynależności tego kraju, wywołałoby doniosłe skutki natury politycznej, walutowej i gospodarczej.

a). Osobna waluta śląska utrwaliłaby nieporządek pod względem politycznym separatyzm, którego nie chce ludność polska, stanowiąca olbrzymią większość tego kraju, a do którego dąży jedynie ~~głównie~~ z deklarowani zwolennicy polityki kapitalistycznej, niemiecko-ślązakowskiej;

b). Stemplowanie unicestwiłoby dążność do unifikacji, czyli ujednolicenia waluty, bo stworzyłoby znowu dwie waluty, markę polską i markę stemplowaną, o różnym kursie, co pobudziłoby znowu szaloną spekulację na różnicę kursu,

c). Posiadacze pożyczki polskiej z 1918 r., straciliby na niej około 12,000.000 ~~mk~~, a polskie instytucje pieniężne, stowarzyszenia udziałowe, które same ulokowały w niej ponad 20,000.000 ~~mk~~ kapitałów wkładkowych, straciłyby na tem 6,000.000 ~~mk~~, czyli dwa razy więcej, aniżeli posiadają własnego majątku, posługując się ^{nie} wielotysięczną rzeszą członków związanych z nimi ograniczoną poręką,

d). Osobna waluta na małym terenie, w ilości z natury rzeczy ograniczonej chwilowym zasobem gotówki przedłożonej do stemplowania, wytworzyłaby niewątpliwie w krótkim czasie dotkliwy brak płynnej gotówki bez jakiegokolwiek możności jej zasilenia,

e). Agio marki stemplowanej wobec niestemplowanej utrudniłoby Polsce stosunki handlowe z zagranicą i pogorszyłoby tam kurs marki polskiej.

Ale tego właśnie chcą Niemcy szowiniści, Niemcy kapitaliści i cesarcy imperjaliści. Niemcy liczą na to, że ostemplowanie marki śląskiej przyniesie im z tej, czy z tamtej strony, tak, czy owak olbrzymie zyski; przypadnie Śląsk Polsce, wykupi Polska od nich za drogie pieniądze stemplowane korony śląskie, których kurs cesarcy i Niemcy kapitaliści sztucznie przedtem podbijają, — zagarną Śląsk Czesi, będą musieli tak samo Niemcy ^{com} haracz zapłacić. W każdym razie szkodę poniesie tylko Polska. Dlatego cała ludność polska, reprezentowana w Radzie Narodowej, wszystkie instytucje

polskie sprzeciwiają się stanowczo myśli osteplowania marki
polskiej i stwarzania w ten sposób nowego niepożądanego fero-
mentu, ^{któryby oddalił} ~~któryby oddalił~~ Śląk od Polski, a obniżając siłę płatniczą
marki polskiej, ~~wynosiłaby obniżenie siły płatniczej marki pol-~~
~~skiej, przez co wyrządziłby nigdy niepowetowane szkody całemu~~
narodowi polskiemu i Ojczyźnie.

Uchwalono na posiedzeniu Rady Narod.

dnia 12/V. 920

II.

Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego, oraz przedstawiciele polskich instytucji finansowych, spółdzielczych i wytwórczych, rolnictwa, rzemiosła i handlu, zwraca się do Ministerstwa Skarbu i Rządu polskiego z następującymi żądaniami :

1/. Ukończenia jak najrychlej wymiany pozostałych odinków ~~monet~~ austr. koron w Małopolsce i okupacji na marki polskie, gdyż obecny stan utrzymywania w obiegu korony obok marki przy utrzymaniu ustawowej relacji przeszkadza podnoszeniu kursu marki polskiej za granicą.

2/. Stosowania przyjętej powszechnie zagranicą, a także i na Śląsku zasady zapłaty za towary i surowce eksportowane z Polski w markach polskich, w stosunku do realnej gospodarczej wartości tego towaru za granicą.

Usiłowania Śląska idące w kierunku podniesienia kursu marki w drodze eksportu za marki, nie poparte przez całą Polskę, muszą pozostać bezskuteczne.

3/. Uznając szkodliwość walutowego paska dla polskiej marki, wzywa się Rząd o wydanie zarządzeń ukrócających dotychczasowy stan szkodliwy i w tym celu przesyłamy rozporządzenie Dyrekcji Skarbu z dnia 11 maja 1920 r., wydane dla Śląska Cieszyńskiego.

4/. Bezwzględnego zakazu importu do Polski wszelkich towarów, wyrobów czy płodów, zagranicznych luksusowych, lub też dla ludności Polski szkodliwych.